

CLEEN

Civil society Local Energy Efficiency Network

ЗМІНИ КЛІМАТУ?

**ЗМІНИ СЕБЕ,
А НЕ КЛІМАТ!**

Як знизити викиди парникових газів в атмосферу та вплинути на глобальні зміни клімату?

За останні 100-150 років температура на нашій планеті збільшилась на 1 °C. Та поступове й послідовне потепління називається глобальними змінами клімату, які супроводжуються нетиповими кліматичними явищами на суші та на морі, збільшенням амплітуд температурного коливання, зміщенням календарних пір року, таненням льодовиків, затопленням островів та частини материків.

Причиною змін клімату є парникові гази, передовсім CO₂, який, починаючи з 1750 року (початку промислової революції), через спалення викопного палива у великих кількостях почав надходити в атмосферу. Ішим небезпечним парниковим газом на планеті є метан. Антропогенним джерелом метану є водосховища, заливні рисові поля та сміттєзвалища.

Вчені вважають, що підвищення температури на планеті ще на 2 °C, а це може статись вже до середини XXI ст., пробудяться фізичні механізми, які призведуть до різкого посилення парникового ефекту. Почнуться незворотні зміни в атмосфері Землі та пов'язані з цим кліматичні катаклізми.

Щоб відвернути цю небезпеку уряди більшості країн світу у 2015 році в Парижі підписали міжнародну угоду щодо підтримки збільшення середньої температури планети на рівні нижче 2 °C.

Місто Ужгород у свою чергу також приєдналося до європейської ініціативи – Угоди Мерів з питань енергоефективності та клімату, згідно з якою взяло на себе зобов'язання до 2030 року знизити викиди CO₂ на 30 %.

Що може зробити кожен?

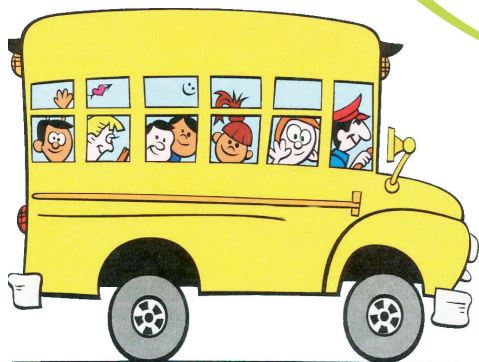
Транспорт

До вихлопних газів моторів внутрішнього згорання, які працюють на ископному паливі (бензині, дизельному паливі, природному газі), входять парникові гази – вуглекислий газ CO_2 , закис азоту N_2O та водяна пара (H_2O). Щоб знизити власні викиди парникових газів в атмосферу, **кожен може прийняти для себе прості рішення:**

- 1) надавати перевагу наземному транспорту, а не повітряному, який споживає дуже багато пального;
- 2) надавати перевагу громадському транспорту (поїзд, трамвай, тролейбус, автобус), а не індивідуальному, бо громадський транспорт перевозить більше пасажирів, викидаючи в атмосферу не більше парникових газів, ніж автомобіль;
- 3) надавати перевагу електрокарам;
- 4) надавати перевагу велосипеду.

Що можеш зробити ти?

Електроенергія

Для виробництва електроенергії в Україні у 50 % використовують викопне паливо – вугілля. Вугілля спалюють на ТЕС. Така електроенергія називається «брудною». Зменшення викидів CO_2 при виробництві електроенергії залежить від:

- 1) нашої ощадливості;
- 2) розвитку відновлювальних джерел енергії сонця та вітру.

Це може зробити кожен:

- 1) замінити лампочки у своїй оселі на енергоефективні;
- 2) купити електротехніку класу енергоефективності **A, A+, A++, A+++**;
- 3) заощаджувати воду в загальній мережі водопостачання;
- 4) встановити у своєму помешканні сонячні батареї й продавати «чисту» електроенергію за «зеленим тарифом».

Що можеш
зробити ти?

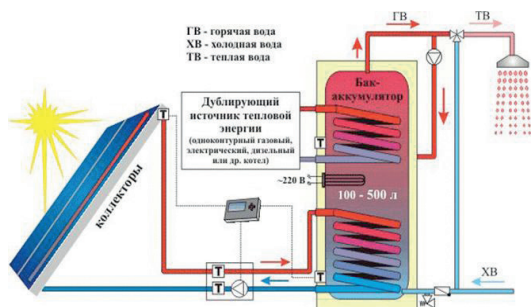
Тепло

Для підтримання тепла та комфорту в наших оселях ми використовуємо переважно викопне паливо – природний газ, вугілля, електроенергію, вироблену на ТЕС. Для того, щоб підвищити енергоефективність власних осель та знизити власні викиди парникових газів в атмосферу, **кожен з нас може:**

- 1) утеплити своє житло;
- 2) використовувати воду, підігріту енергією сонця через сонячний колектор.

Що можеш зробити ти?

Сміття

Сміттєзвалища та каналізаційні стоки є одними з антропогенних джерел викиду метану в атмосферу. При підвищенні температури повітря у літню спеку сміттєзвалища є особливо активними через прискорені процеси гниття. **Кожен може долучитись до скорочення розмірів та кількості сміттєзвалищ:**

- 1) через селективний збір сміття, як вторсировини;
- 2) через скорочення продукування відходів;
- 3) через компостування органічної фракції ТПВ.

Що можеш зробити ти?

ПЛАСТИК

- ✓ ПЛАСТИКОВИЙ ПОСУД, ПЛЯШКИ
- ✓ ПОЛІЕТИЛЕНОВІ ПАКЕТИ
- ✓ ХАРЧОВА ПЛІВКА
- ✓ ТАРА З-ПІД ПОБУТОВОЇ ХІМІЇ

ПАПІР

- ✓ КАРТОН, БІЛИЙ ПАПІР
- ✓ ПАКУВАЛЬНІ КОРОБКИ
- ✓ ПАПЕРОВІ ПАКЕТИ
- ✓ ЖУРНАЛИ, ГАЗЕТИ, ФЛАСЕРИ

СКЛО

- ✓ СКИЯНІ ПЛЯШКИ, БАЯКИ
- ✓ СКИЯНА ТАРА ТА СКИЛОБІЙ
- ✓ ФЛАКОНИ

- покриваючий верхній слой
- зреючий компост
- зрілий компост

Дерева та зелені зони

Зелені рослини та зелені зони у містах є природними поглиначами CO₂. Вони також здатні активно протистояти глобальним змінам клімату. Покращення якості зелених насаджень, а також збільшення площ зелених зон у місті також через вертикальне озеленення, дозволить також покращити мікроклімат будь-якого міста. **Кожен з нас може:**

- 1) висадити дерева та кущі біля свого будинку;
- 2) згуртуватись для догляду за найближчою зеленою зоною;
- 3) створити додаткову суцільну площу зелені через озеленення даху, створення арки, живої огорожі тощо.

Що можеш зробити ти?

